noord-hollands archief

Jaarverslag 2016

Noord-Hollands Archief

Fotoburo de Boer

Frans Post

Jaarverslag 2016

noord-hollands archief

Inhoud

5 I. Inleiding
5 Bestuur
7 II. Werken voor de publieke zaak: het Noord-Hollands Archief als partner van overheden
7 Voorlichting en advisering
8 Toezicht
8 Een gezamenlijk systeem voor archieven en collecties
9 e-Depot
11 III. Werken voor en met het publiek: het Noord-Hollands Archief als erfgoedinstelling
11 Bezoekersaantallen
12 Activiteiten
15 Virtuele Studiezaal
15 Educatie
17 IV. Werken voor de eeuwigheid: het Noord-Hollands Archief als collectiebeheerder en collectievormer
17 Toegankelijkheid
18 Preventie en conservering
20 Depotcapaciteit
20 Historisch Archief Haarlemmermeer
23 V. Samenwerken en anders werken: het nieuwe Noord-Hollands Archief
23 Organisatie en personeelsontwikkeling
25 Ondernemingsraad
25 Communicatie
25 MVO
26 Samenvatting jaarrekening

I. Inleiding

Bestuur

Het Noord-Hollands Archief is een gemeenschappelijke regeling van de rijksoverheid (ministerie van OCW), de gemeente Haarlem en de gemeente Velsen. Het Noord-Hollands Archief heeft dienstverleningsovereenkomsten afgesloten met de provincie Noord-Holland en met de gemeenten Aalsmeer, Beverwijk, Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Uithoorn en Zandvoort. Verder is de directeur van het Noord-Hollands Archief benoemd als archivaris bij de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK), de Omgevingsdienst IJmond (OD IJmond), de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) en de gemeenschappelijke belastingdienst Cocensus.

Het dagelijks en algemeen bestuur van het Noord-Holland Archief bestaat uit zes leden: drie leden namens de rijksoverheid, benoemd door de minister van OCW, twee leden namens de gemeente Haarlem, onder wie de burgemeester van Haarlem als voorzitter, en één lid namens de gemeente Velsen.

Per 1 januari 2016 kende het bestuur de volgende samenstelling:

mw. B.J. (Boudien) Glashouwer RE RI CISA	rijk/OCW
mw. drs. M.L. (Margreeth) Pop-Jansen	rijk/OCW
vacature	rijk/OCW
wethouder Cultuur, dhr. R.G. (Robert) te Beest	gemeente Velsen
wethouder Cultuur, dhr. J. Chr. (Jack) van der Hoek MBA	gemeente Haarlem
burgemeester mr. B. B. (Bernt) Schneiders (voorzitter)	gemeente Haarlem

Als secretaris van het bestuur trad op drs. L. (Lieuwe) Zoodsma, directeur van het Noord-Hollands Archief.

De Haarlemse wethouder van Cultuur, Jack van der Hoek, werd op 8 februari 2016 geïnstalleerd als gedeputeerde van de provincie Noord-Holland voor Duurzaamheid, Bestuur en Cultuur. In het bestuur van het Noord-Hollands Archief werd hij opgevolgd door de nieuwe wethouder van Cultuur van Haarlem, drs. J. (Jur) Botter MBA.

De voorzitter van het bestuur, burgemeester Bernt Schneiders, nam na 10 jaar burgemeesterschap van Haarlem op 1 september 2016 afscheid. In de bestuursvergadering van 13 juli 2016 had hij reeds afscheid genomen van het bestuur van het Noord-Hollands Archief. Als opvolger werd benoemd drs. J. (Jos) Wienen, die in de bestuursvergadering van 26 oktober 2016 officieel werd geïnstalleerd als voorzitter.
De nieuwe gemeenschappelijke regeling voor het Noord-Hollands Archief, noodzakelijk geworden door de invoering van de nieuwe wet op de gemeenschappelijke regelingen, werd na een zorgvuldige voorbereiding in december 2015 goedgekeurd door de gemeenteraden van Haarlem en Velsen. Door ernstige vertraging bij de behandeling van rijkswege kon de regeling pas per 8 februari 2017 officieel in werking treden.

Voor nu en later

Met dit jaarverslag sluiten wij de beleidsperiode 2013-2016 af en richten ons op de volgende periode. Onder de pakkende maar ook passende titel *Voor nu en later* presenteerden we medio 2016 met trots ons nieuwe meerjarenbeleidsplan 2017-2020. Daar ging een intensieve voorbereiding aan vooraf. Het plan is niet alleen samen met het MT en medewerkers van het Noord-Hollands Archief gemaakt, maar dit keer ook in overleg met bestuursleden en accounthouders van de participerende overheden in de gemeenschappelijke regeling. Het resultaat mag er zijn: in 75 acties en 15 actielijnen geven we helder en duidelijk aan waar het Noord-Hollands Archief de komende jaren zijn aandacht op richt.

Fotoburo de Boer

II. Werken voor de publieke zaak: het Noord-Hollands Archief als partner van overheden

Voorlichting en advisering

Het Noord-Hollands Archief adviseert aangesloten overheidsorganisaties over digitaal archiveren en helpt zo om overheidsinformatie al vanaf het moment dat deze wordt aangemaakt, duurzaam en betrouwbaar te houden. In 2016 adviseerden we onze partnerorganisaties over alle aspecten waarmee zij te maken (kunnen) krijgen bij het digitaal archiveren van hun informatie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het opstellen van een organisatiespecifiek metadataschema of het formuleren en implementeren van een kwaliteitsmodel (KIDO). Daarnaast zijn voor deze organisaties twee regiobijeenkomsten bij het Noord-Hollands Archief en een 'Summer Special' bij de provincie Noord-Holland georganiseerd. Maandelijks hebben we nieuwe ontwikkelingen rondom digitaal archiveren in een nieuwsbrief binnen ons werkgebied gedeeld. En ook op onze website *www.noord-hollandsarchief.nl* is actuele informatie over de voorbereiding op archivering in het e-Depot te vinden, voorzien van hulpmiddelen die deze voorbereiding ondersteunen. Ten slotte hebben we in een enquête de kwaliteit van ons advies gemeten en geïnventariseerd over welke onderwerpen advies gewenst is.

Toezicht

De toezichtstaken die het Noord-Hollands Archief uitoefent in het kader van lid 2 van artikel 32 van de Archiefwet 1995 hebben wij in 2016 op de volgende manieren opgepakt:

- Van de aangesloten gemeenten, de omgevingsdiensten en de Veiligheidsregio Kennemerland zijn KPI-verslagen gemaakt. De Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) vormen een referentiekader om te toetsen of een gemeente of gemeenschappelijke regeling voldoet aan archiefwet- en regelgeving. De KPI's vormen de basis voor het jaarverslag van de archivaris aan de bestuurders van gemeenten of gemeenschappelijke regelingen. Op hun beurt verantwoorden de colleges van burgemeester en wethouders zich hiermee aan de gemeenteraden. De provincie ten slotte baseert haar toezicht ook op de informatie uit de jaarverslagen. De verslagen zijn daarmee een belangrijke bron van informatie voor de provincie.
- Het Noord-Hollands Archief was betrokken bij de verificatiegesprekken, die door de provincie Noord-Holland zijn ingesteld in het kader van het interbestuurlijk toezicht.
- Er is toezicht gehouden op de goede, geordende en toegankelijke staat van de archiefbescheiden in de fase voorafgaand aan de overbrenging (begeleiden inventarisatie, controle inventaris en materiële staat).
- Verschillende organisaties kregen advies over archiefwettelijke onderwerpen.
- Op verzoek van de gemeente Beverwijk zijn we een traject gestart om het papieren archief te vervangen door een digitaal archief. De gemeentearchivaris heeft in 2016 een positief advies voor vervanging aan het college van burgemeester en wethouders afgegeven.
- Het Noord-Hollands Archief heeft een RODIN-audit uitgevoerd voor Duo+, het samenwerkingsverband van de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. RODIN is een toetsingskader om een digitale beheeromgeving te toetsen op geschiktheid voor digitaal archiveren. De audit is samen met de archiefinspecteur van het Stadsarchief Amsterdam uitgevoerd en wordt in 2017 afgerond.
- Ten slotte heeft het Noord-Hollands Archief de vernietigingslijsten voor aangesloten gemeenten beoordeeld en meegewerkt aan de actualisatie van RODIN die in 2017 klaar is.

Een gezamenlijk systeem voor archieven en collecties

Het Noord-Hollands Archief heeft in 2016 een Model Architectuur Rijks Archiefinstellingen (MARA) vastgesteld, een gezamenlijke informatiearchitectuur van het Nationaal Archief en de Regionale Historische Centra (RHC's). Samen met het Nationaal Archief en de andere RHC's is de overgang naar één collectiebeheersysteem voor het beheer van alle collectietypen (archief, beeld en bibliotheek) verder voorbereid. De overgang naar het gezamenlijke systeem voor alle archieven en collecties wordt gefaciliteerd door het Nationaal Archief en vindt in de eerste helft van 2017 plaats.
Ook zijn we gestart met de voorbereidingen om de bibliotheekcollectie zichtbaar te maken in de gemeenschappelijke internationale online catalogus Worldcat.

e-Depot

De RHC's maken gebruik van de digitale infrastructuur van het Nationaal Archief. Deze digitale infrastructuur is ontwikkeld voor de rijkscollectie, waar de RHC's een gedeelte van beheren. Tussen de RHC's en het Nationaal Archief is de afspraak gemaakt dat ook andere overheidsorganisaties onder bepaalde voorwaarden gebruik kunnen maken van deze infrastructuur.

Binnen het project e-Depot 2015-2016 hebben we in tijd gefaseerde pilots met overheidspartners en archiefinstellingen in Noord-Holland en Zuid-Holland verder uitgewerkt en projectmatig opgezet. In 2016 hebben we een start gemaakt met een serviceorganisatie voor beheer- en bewaardiensten.

Aansluitprojecten in voorbereiding 2016

Organisatie	*Doel*
Provincie Noord-Holland	Overplaatsen van digitaal archief uit het systeem van de provincie naar het e-Depot.
Erfgoed Leiden en omstreken	Overplaatsen van digitaal archief uit het systeem van de gemeente Leiden naar het e-Depot.
Velsen	Overplaatsen van digitale bestemmingsplannen naar het e-Depot.

Lopende pilots in 2016

Organisatie	*Doel*
Noord-Hollands Archief	Aansluiten van het zaaksysteem op het e-Depot en adviseren over de juiste manier van digitaal archiveren.
Regionaal Archief Alkmaar	Opnemen van raadsverslagen (videotulen) van een gemeente uit het werkingsgebied van RAA.
Westfries Archief	Opnemen van digitaal archief van een gemeente uit het werkingsgebied van WFA.

Pilots afgerond in 2016

Organisatie	*Doel*
Omgevingsdienst	Noordzeekanaalgebied Onderzoeken van het proces van vervroegde overbrenging van vergunningsdossiers.
Erfgoed Leiden en omstreken	Opnemen van digitaal bouwarchief van de gemeente Leiden.

Naast de pilots en aansluitingen heeft het Noord-Hollands Archief invulling gegeven aan onderdelen die de e-Depotontwikkeling ondersteunen. Voor de aansluiting van overheidsorganisaties op het e-Depot is een Project Start Architectuur aansluiting decentrale overheden (PSA-aansluiting overheden) opgesteld. Samen met de RHC's is een Programma van Eisen Digitaal Atelier geformuleerd. Hierin is beschreven welke functionaliteiten en instrumenten in een voorbewerkingsomgeving nodig zijn, voordat een digitaal archief daadwerkelijk kan worden opgenomen in het e-Depot.

Binnenstebuiten in Paviljoen Welgelegen

Provinciale Atlas Noord-Holland

Onder de titel 'BINNENSTEBUITEN' heeft het Noord-Hollands Archief in 2016 met beeldmateriaal uit de Provinciale Atlas Noord-Holland een tentoonstelling gemaakt over de tuinen van buitenplaatsen in Noord-Holland. Deze tentoonstelling was opgesteld in de tuin van Paviljoen Welgelegen, het provinciehuis van Noord-Holland. In 2017 gaat deze tentoonstelling rondreizen langs diverse buitenplaatsen in de provincie.
In 2016 heeft het Noord-Hollands Archief voor de Provinciale Atlas Noord-Holland in totaal 30 prenten en tekeningen verworven. Fotograaf Natascha Libbert heeft in het kader van de jaarlijkse foto-opdracht de voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg van de tweede zeesluis in IJmuiden vastgelegd.

Locatie Kleine Houtweg

III. Werken voor en met het publiek: het Noord-Hollands Archief als erfgoedinstelling

Bezoekersaantallen

Het aantal bezoekers aan de studiezalen in de Jansstraat en op de Kleine Houtweg is in 2016 gedaald. De bezoeken aan de Janskerk zijn licht gestegen: de zomertentoonstelling trok in combinatie met de Open Monumentendagen 5.363 bezoekers. Het aantal bezoeken aan de website is onverminderd groot. Omdat we de bezoeken in 2016 op een andere manier hebben gemeten dan in 2015, is dit aantal niet te vergelijken met het aantal bezoeken aan de website in 2015.*

Bezoekers en dienstverlening: overzichten in tabellen

	2016	2015
Studiezalen		
Bezoeken	6.726	7.349
Bezoekers	2.596	2.655
Janskerk	16.229	15.869
Waarvan scholieren	1.316	1.489
Websites		
Bezoeken	1.362.000	-- *
Bezoekers	528.000	-- *

Dienstverlening aan bezoekers

	2016	2015
Openstelling studiezalen	1.728 uur	1.712 uur
Waarvan buiten kantoortijden	96 uur	96 uur
Verzoeken om inlichting, reproducties en uitleningen		
(schriftelijk en via e-mail)	1.265	734
Externe uitleningen		
Voor raadpleging elders	110	69
Waarvan aan archiefvormer	85	56
Voor tentoonstellingen (objecten)	99	110
Online beschikbaar		
Archieftoegangen	2.122	1.977
Archiefscans	3,3 miljoen	2,9 miljoen
Beelden	250.000	246.000
Kranten- en tijdschriftenpagina's	401.736	401.152
Persoonsrecords	10,2 miljoen	10,1 miljoen
(voornamelijk uit burgerlijke stand)		

Activiteiten

Het Noord-Hollands Archief heeft in 2016 één eigen tentoonstelling georganiseerd. Daarnaast is de Commandeurszaal beschikbaar gesteld voor zes tentoonstellingen van derden. Gedurende het jaar is er zes keer een Historisch Café georganiseerd in samenwerking met de Historische Vereniging Haerlem, de Stichting Historisch Schoten, Museum Haarlem en de Stichting Vrienden van het Noord-Hollands Archief.

Publieksactiviteiten in 2016
Tentoonstelling van het Noord-Hollands Archief
2.000.000 x Fotoburo De Boer – Een halve eeuw persfotografie

Tentoonstellingen van derden
'Omdat ik iets te zeggen had' – Haarlemse schrijfsters uit de 19e eeuw
50 jaar Amnesty International-Haarlem
Bommel in balloons – 75 jaar Tom Poes en Heer Bommel
Alles goed? Een blik in de Wereldkeuken Haarlem
It hits the fan (Kunstlijn)
Grensland

Historisch Café
Haarlem, stad van het poppentheater
Terug naar de schoolbanken
Het Brederodejaar: ridders en ruïnes
Haarlem hartje Europa
Speciale editie op locatie: Geschiedenisfestival
I am Haarlem

Overige activiteiten
Open Monumentendagen en Korenlint
Verjaardag van de stad Haarlem

Activiteiten van derden in de Janskerk

De Commandeurszaal in de Janskerk (het publiekscentrum van het Noord-Hollands Archief) wordt ook regelmatig verhuurd aan culturele en maatschappelijke organisaties. In 2016 waren er onder meer de volgende activiteiten:

Concerten Wings Ensemble
Boekpresentatie Haarlems stadsarchitect Max van Aerschot
Bijeenkomst Landelijk Hofjesberaad
Symposium Historische Vereniging Haerlem
Jubileumbijeenkomst Amnesty International Haarlem
Diner Wereldkeuken Haarlem
Kerstactiviteit Janskliniek
Informatieavond bewoners Nieuwe Gracht
Concert Haarlems Kamerorkest

Frans Post

Frans Post, een bijzondere ontdekking

Tijdens inventarisatiewerkzaamheden in 2012 ontdekte conservator beeldcollectie Alexander de Bruin in het depot van het Noord-Hollands Archief 34 tekeningen van dieren uit de Braziliaanse jungle. Na onderzoek – waarvan een publicatie verschenen is in *Master Drawings* – kon in 2016 worden vastgesteld dat de tekeningen door Frans Post zijn gemaakt. Post was een Haarlemse, zeventiende-eeuwse kunstenaar, die van 1637 tot 1644 in Brazilië heeft gewoond en gewerkt.

Zowel nationaal als internationaal worden de tekeningen van Post beschouwd als een sensationele ontdekking, omdat ze de missing link zijn in zijn geschilderde oeuvre met Braziliaanse landschappen.

Van oktober 2016 tot begin januari 2017 volgde een tentoonstelling in het Rijksmuseum, die in hechte samenwerking met het Noord-Hollands Archief tot stand is gekomen. In deze tentoonstelling waren alle tekeningen te zien, samen met opgezette exemplaren van Naturalis in Leiden en schilderijen zowel uit de collectie van het Rijksmuseum als belangrijke Internationale bruiklenen uit onder andere het Louvre én een audiotour van Freek Vonk.

De tentoonstelling trok 70.000 bezoekers. Het is daarmee de best bezochte tentoonstelling van kunst op papier in het Rijksmuseum ooit, mede dankzij het Noord-Hollands Archief.

Virtuele Studiezaal

De ontwikkeling van de virtuele studiezaal binnen het project Toegang tot het programma Digitale Taken Rijksarchieven (DTR) werd voortgezet. Hierbij werkt het Noord-Hollands Archief nauw samen met het Nationaal Archief en andere Regionale Historische Centra (RHC's), met name in de projecten Collectiebeheersysteem en Toegang. In 2016 heeft het project nog geen implementeerbare resultaten opgeleverd. Het Noord-Hollands Archief biedt wel met de eind 2015 in gebruik genomen nieuwe website een belangrijk element van de virtuele studiezaal: het zoeken dwars door alle soorten collecties naast het zoeken in de afzonderlijke collecties.

De exploitatie van de Archiefbank en het Scannen op Verzoek werden voortgezet. Eind 2015 zagen we het aantal scanverzoeken toenemen, hetgeen zich voortzette in 2016: 695 verzoeken tegen 499 in 2015. Door deze stijging van scanverzoeken waren we genoodzaakt om een maximum in te stellen voor het aantal te honoreren scanverzoeken per week, namelijk drie. Dat de service door gebruikers zeer gewaardeerd wordt, blijkt uit verschillende berichten daarover.

Educatie

Ook in 2016 is een educatief programma aangeboden aan leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs. In totaal brachten 1.316 leerlingen een bezoek aan het archief. De educatieve website *Geschiedenislokaal023.nl* werd 10.465 keer bezocht. Op deze website worden historische bronnen gepresenteerd.

Locatie Jansstraat

Stichting Vrienden Noord-Hollands Archief

De Stichting Vrienden van het Noord-Hollands Archief steunt in brede zin het werk van het Noord-Hollands Archief. Met lezingen en rondleidingen brengen zij het Noord-Hollands Archief bij zoveel mogelijk mensen onder de aandacht. Zij stimuleren verder onderzoek, aankopen en publicaties door bijvoorbeeld financiële steun te geven.

De stichting voelt zich betrokken bij actuele ontwikkelingen van het Noord-Hollands Archief mede door de aanwezigheid van directeur Lieuwe Zoodsma bij de vergaderingen van het bestuur. In 2016 verleende de stichting subsidie aan de zomerexpositie '2.000.000 x Fotoburo De Boer. Een halve eeuw persfotografie'. Speciaal voor de 'Vrienden' werd op 8 september een informele bijeenkomst georganiseerd, waarbij Nico Vriend een toelichting op de expositie gaf.

In oktober bezochten de donateurs een preview van de tentoonstelling 'Frans Post. Dieren Brazilië' in het Rijksmuseum in Amsterdam. De stichting heeft het onderzoek van conservator beeldcollecties Alexander de Bruin dankzij een subsidie mede mogelijk gemaakt.

Daarnaast konden de 'Vrienden' wederom een aantal interessante bijeenkomsten bijwonen van het Historisch Café, dat georganiseerd wordt door het Noord-Hollands Archief.

Het Stichtingsbestuur nam afscheid van Hans Krol, bestuurslid sinds 2003. Als nieuw bestuurslid is Boudien de Vries aangetreden.

Locatie Jansstraat

IV. Werken voor de eeuwigheid: het Noord-Hollands Archief als collectiebeheerder en collectievormer

Toegankelijkheid

Een van de kernprocessen van het archiefbeheer is het toegankelijk maken van archieven en collecties. De archieftoegangen zijn te raadplegen via de website van het Noord-Hollands Archief en via de portalsite *www.archieven.nl*.
In 2016 zijn 80 (2015: 69) inventarissen of plaatsingslijsten online beschikbaar gekomen. Deze zijn gemaakt door medewerkers van het Noord-Hollands Archief, door derden en door vrijwilligers onder begeleiding van medewerkers van het Noord-Hollands Archief. In totaal hebben we 392,20 (2015: 123,00) strekkende meter archieven toegankelijk gemaakt. Aan het toegankelijk maken van de beeldcollecties is door medewerkers en vrijwilligers onverminderd hard verder gewerkt.

Preventie en conservering

Het Noord-Hollands Archief draagt zorg voor een goed materieel beheer van archieven en collecties. Archieven en collecties worden voor binnenkomst bij het Noord-Hollands Archief gecontroleerd en waar mogelijk materieel verzorgd. In 2016 is veel aandacht uitgegaan naar conservering van onderdelen uit de Provinciale en Kennemer Atlas. Ook de digitalisering van archieven en collecties vroeg om specifieke conserveringshandelingen voorafgaand aan de digitalisering.

Materieel verzorgd en berging in 2016

- 150 meter archief, onder meer de archieven van het Parket van de Procureur-generaal te Amsterdam (MF 466) en de Nederlandse Kankerbestrijding/het Koningin Wilhelmina Fonds te Amsterdam (MF 426)
- Aanwinsten Kennemer Atlas en Provinciale Atlas
- 1800 kaarten Kennemer Atlas op formaat en op nummer geborgen
- 35 charters gevlakt en passend geborgen
- Archief Rechtbank van eerste aanleg Alkmaar (MF417) voorbereid ten behoeve van werkzaamheden van vrijwilligers
- 350 meter boeken van de Oude Boekerij
- Objecten die in bruikleen zijn gegeven voor tentoonstellingen van derden (onder meer Rijksmuseum en The National Gallery of Art in Washington DC)
- Kleinbeeld- en vlakfilmnegatieven van Fotoburo de Boer verpakt
- Conserverende handelingen voor digitalisering
- Eerstelijns conservering van 1010 Bijbels van Museum Enschedé

Gedigitaliseerd in 2016

Archiefscans:

- 588 inventarisnummers notariële archieven van Aalsmeer, Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemstede, Uitgeest en Uithoorn over 1811-1861 (48,5 m), gedigitaliseerd in het kader en op kosten van Werkpakket 3 van het programma Digitale Taken Rijksarchieven
- 213 inventarisnummers uit diverse archieven
- 695 inventarisnummers via Scannen op Verzoek, waarvan 114 uit series rechterlijke vonnissen die van een nadere toegang op naam zijn voorzien

Archief data-entry:

- 0,1 miljoen persoonsrecords geproduceerd door vrijwilligers

Beeldscans:

- 5.924 beelden uit verschillende collecties

Archiefcollectie

Het Noord-Hollands Archief heeft in 2016 1189,10 (2015: 412,15) strekkende meter archieven verworven, onderverdeeld in 1135,00 (2015: 287,15) strekkende meter van overheidsorganisaties en 54,10 (2015: 125,00) strekkende meter van particuliere organisaties en personen.
In 2016 werd 41,70 (2015: 00,00) strekkende meter archief in beheer overgedragen.

Beeldcollectie

Door schenking, overbrenging of aankoop heeft het Noord-Hollands Archief in 2016 ruim 400 objecten verworven voor de beeldcollectie. Daarnaast heeft de Stichting Provinciale Atlas Noord-Holland 30 objecten toegevoegd aan haar collectie, die beheerd wordt door het Noord-Hollands Archief.

Bijzondere aanwinsten voor de Provinciale Atlas zijn:

- 8 grote tekeningen van Noord-Holland gemaakt door de Noord-Hollandse kunstenaar Paul Overhaus (1935-2014)
- 2 prenten van Huizer meisjes in klederdracht gemaakt rond 1895 door Richard Roland Holst (1868-1938)
- 1 groot panorama (131 cm breed) van Amsterdam rond 1915, ets gemaakt door J. Boon (1882-1975)
- 2 technische tekeningen van een molenvijzel, voor de bemaling van de polder, gemaakt door P. Raat 'Timmerbaas van Heere Hugo Waart' in 1816

Bijzondere aanwinsten voor de Kennemer Atlas zijn:

- 5 fotoalbums van de familie Beijnes (Koninklijke Fabriek van rijtuigen en spoorwagens J.J. Beijnes in Haarlem), in Haarlem, 1900-1980
- 4 tekeningen van kunstenaar Han Bijvoet (1897-1975)
- 50 glasnegatieven, waarschijnlijk uit 1940, van de net geopende AVRO-studio 2 in Hilversum, ontworpen door de architecten Ben Merkelbach en Charles Karsten

Audiovisuele collectie

De audiovisuele collectie is uitbreid met 25 films en video- en audiobanden.
Bijzondere aanwinsten zijn:

- 12 amateurfilms over Haarlem en omstreken, 1972-1985
- film over de Haarlemse Honkbalweek in 1994

Bibliotheekcollectie

De bibliotheek van het Noord-Hollands Archief is in 2016 uitgebreid met 160 titels die betrekking hebben op Haarlem, Velsen, Kennemerland, Haarlemmermeer of de

provincie Noord-Holland. De overgang van het bibliotheeksysteem Vubis naar het collectiebeheersysteem MAIS-Flexis is goed verlopen. Dankzij deze conversie is het beheer van informatie over archieven en collecties eenvoudiger geworden en is het zoeken voor de bezoeker gemakkelijker.

In 2009 werd de Oude Boekerij van de toenmalige Stadsbibliotheek Haarlem, nu Bibliotheek Zuid-Kennemerland, in de depots aan de Jansstraat ondergebracht. Begin 2016 werden ook de Bijzondere Collecties van deze bibliotheek overgebracht naar de Kleine Houtweg. De omvang van deze collecties bedraagt circa 200 meter. De conservator van deze collecties is per 1 januari formeel in dienst getreden van het Noord-Hollands Archief.

De Bijzondere Collecties zijn grotendeels samengebracht uit een bijzondere belangstelling voor (typo)grafische vormgeving. Deelcollecties zijn onder andere moderne bibliofilie, werken van Haarlemse schrijvers en illustratoren, en een aantal archieven van boekvormgevers en letterontwerpers. Inmiddels is de collectie goeddeels in MAIS-Flexis ontsloten.

Depotcapaciteit

Totale depotcapaciteit locatie Jansstraat:	14,2 km
Totale depotcapaciteit locatie Kleine Houtweg:	44,6 km
Gebruikte depotcapaciteit locatie Jansstraat:	14,2 km (2015: 14,2 km)
Gebruikte depotcapaciteit locatie Kleine Houtweg:	39,1 km (2015: 38,1 km)*

Historisch Archief Haarlemmermeer

Samenwerking
Jaarlijks vindt er overleg plaats tussen een afvaardiging van de gemeente Haarlemmermeer en de gemeentearchivaris. Dit overleg is een evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst. Dit overleg heeft op 1 februari plaatsgevonden en werd begin augustus gevolgd door een informele ontmoeting. Ook in 2016 huurde de gemeente Haarlemmermeer 688 meter depotruimte bij het Noord-Hollands Archief voor bouwvergunningen.

Het Historisch Archief Haarlemmermeer werkt samen met erfgoedpartners. De werkgroep fysiek van 'Toen Haarlemmermeer' heeft in de expositieruimte in de openbare bibliotheek in Hoofddorp drie tentoonstellingen gerealiseerd. In juli zijn er in het archief twee rondleidingen gegeven aan vrijwilligers van Stichting Haarlemmermeermuseum De Cruquius. In september heeft een aantal collega's van FM Front Office een rondleiding gekregen in het kader van een Workshop Verseon.

De geschiedenis en de ontwikkeling van de Haarlemmermeer worden in de film *Het verhaal van de Ringvaart* verteld. Deze film is gemaakt door het Team Onderzoek: het Historisch Archief heeft hiervoor filmmateriaal beschikbaar gesteld. De film is gebruikt bij de kick-off van de Ringvaart community, waarbij ambtenaren van verschillende afdelingen met elkaar samenwerken. Inmiddels maakt de film ook deel uit van de audiovisuele collectie van het Historisch Archief.

Aan de studiezaal in Hoofddorp zijn 95 bezoeken gebracht.

Acquisitie
Aan het Historisch Archief Haarlemmermeer zijn in 2016 zes particuliere archieven met een totale omvang van 1,50 strekkende meter toegevoegd. Deze archieven vormen een waardevolle aanvulling op de archieven van de overheid.

Overbrenging
Het was de bedoeling om in 2016 een aantal overheidsarchieven over te brengen. Dit is niet gerealiseerd en doorgeschoven naar 2017.

Toegankelijkheid
In 2016 zijn 29 (2015: 9) archieven toegankelijk gemaakt door middel van een plaatsingslijst of inventaris en beschikbaar gekomen via internet.

Bibliotheek en audiovisuele collectie
In 2016 is de bibliotheekcollectie online beschikbaar gekomen via *www.noord-hollandsarchief.nl*. Voor de bibliotheek zijn drie titels verworven. De audiovisuele collectie is beschreven en wordt in 2017 opgenomen in MAIS-Flexis.

Digitalisering
Er zijn negen inventarisnummers via Scannen op Verzoek gedigitaliseerd. De scans van de geboorteaktes 1894-1902 en de huwelijksaktes 1856-1892 zijn opgenomen in *WieWasWie*.

V. Samenwerken en anders werken: het nieuwe Noord-Hollands Archief

Organisatie en personeelsontwikkeling

Het nieuwe werken
In 2016 is binnen het nieuwe werken (werken vanuit je talent, zelfsturing en werktijden, projectmatig werken) vorm gegeven aan het onderdeel 'Ontwikkelgesprek' uit de gesprekscyclus 'Ontwikkelen en verbinden'. Leidinggevenden hebben training gehad in het houden van ontwikkelgesprekken en vervolgens uit de trainingsmaterialen een selectie gemaakt om in de gesprekken met medewerkers toe te passen. Alle medewerkers hebben een ontwikkelgesprek gehad met hun leidinggevende.

De nieuwe werktijdenregeling die eind 2015 is aangepast vanuit de cao, heeft vorm gekregen in de praktijk. Begin 2017 wordt de evaluatie van de werktijdenregeling afgerond. De helft van de medewerkers heeft in 2016 een training projectmatig werken gevolgd, waarin optimalisatie van werkprocessen, onderlinge samenwerking en persoonlijke uitdagingen bij veranderingen aan de orde kwamen.

Het personeelsbeleid
Het personeelsbeleid is gericht op het ervaren van eigen verantwoordelijkheid voor ontwikkeling, inzetbaarheid en resultaten halen. Het doel is te – blijven - groeien naar een organisatie met vitale, zelfbewuste medewerkers die in samenspel met de omgeving hun professionaliteit flexibel en effectief kunnen inbrengen. In 2016 zijn met behulp van een intern coachtraject voor loopbaanontwikkeling, de inzet en talentontwikkeling van medewerkers afgestemd op de behoefte van de organisatie.

Leren en ontwikkelen
Leren en ontwikkelen in de 21e eeuw gaat over je talenten effectief maken in organisaties en het opbouwen van een netwerk om je heen om nieuwe kennis en ervaring op te doen en snel te kunnen delen. In 2016 heeft het Noord-Hollands Archief voor het derde jaar deelgenomen aan de 'Week van de mobiliteit', georganiseerd in samenwerking met

24 overheidsorganisaties in Haarlem en omgeving. Er werden workshops en coachgesprekken aangeboden.

De medewerkers van het Noord-Hollands Archief waren ook in 2016 geregeld te vinden bij andere organisaties om kennis uit te wisselen en ervaring op te doen.

Cao en arbeidsrecht
In 2016 is gewerkt aan de nieuwe Gemeenschappelijk Regeling. Hiermee zet het Noord-Hollands Archief het beleid voort dat in 2015 is gestart met het zelfstandig invulling geven aan de cao en het ontwikkelen van de aanvullende regelingen op de cao, het sociaal zekerheidsrecht en het personeelsbeleid.

Formatieve bezetting
Op 31 december 2016 was de bezetting 38,28 fte (31 december 2015: 37,39 fte). Er waren in totaal 43 medewerkers, 3 uitzendkrachten en diverse medewerkers van Paswerk werkzaam bij het Noord-Hollands Archief. Op 31 december 2016 bedroeg het aantal vrijwilligers dat aan het Noord-Hollands Archief verbonden was, 320. Er zijn diverse stagiaires geweest die voor een langere of korte periode stage hebben gelopen, onder wie studenten van de Reinwardt Academie. In 2016 was een medewerker van de gemeente Zaanstad op detacheringsbasis werkzaam in het Noord-Hollands Archief en een medewerker van het Noord-Hollands Archief bij het Nationaal Archief.

Vrijwilligers
In 2016 leverden vele vrijwilligers weer een onmisbare bijdrage aan het welslagen van het Noord-Hollands Archief. Hun werk bestaat voornamelijk uit het nader toegankelijk maken van diverse bronnen op persoonsnamen en soms ook op trefwoorden. Verder voeren zij gegevens in over beeldmateriaal. Enkele tientallen werken op locatie bij het Noord-Hollands Archief en anderen werken thuis met behulp van digitale kopieën. Maar het merendeel werkt aan een tweetal crowdsourcing-projecten die het Noord-Hollands Archief in 2016 is gestart via het platform VeleHanden. Zonder de inspanning van al die vrijwilligers zou het grote aanbod aan gegevens op de website volstrekt onmogelijk zijn.

Ondernemingsraad

In 2016 was de ondernemingsraad samengesteld uit:

Gerda Houweling	(voorzitter)
Mirjam Bakker	(vicevoorzitter)
Roland Bisscheroux	(secretaris)

Overleg
Er hebben zes reguliere overleggen met de bestuurder plaatsgevonden, waarbij o.a. de standaardonderwerpen: personeelsaangelegenheden, organisatieontwikkelingen en de stand van zaken rond het Meerjarenbeleidsplan op de agenda stonden.
Er is eenmaal overleg met de bedrijfsarts geweest.

Daarnaast kwam de OR minimaal zesmaal bijeen voor een intern overleg.

Activiteiten
Het arbo-jaarplan 2016 is ter instemming aan de OR voorgelegd.
In plaats van een achterbanberaad heeft de OR in het najaar van 2016 een online-enquête gehouden om zodoende te peilen wat er leeft onder de werknemers.
De uitkomsten hiervan worden door de OR gebruikt om zodoende de belangen van de werknemers goed te kunnen behartigen.

Communicatie

De nieuwe website van het Noord-Hollands Archief die eind 2015 is gelanceerd, heeft in 2016 al een groot aantal bezoekers getrokken. Het magazine *Uitgelicht* is twee keer uitgegeven en naar de abonnees verstuurd. De gratis maandelijkse nieuwsbrief is gecontinueerd. Daarnaast was het Noord-Hollands Archief ook actief op social media. Binnen de organisatie is maandelijks een nieuwsbrief onder het personeel verspreid. Ook hebben medewerkers maandelijks bijeenkomsten op maandagochtend verzorgd, waarin zij aan collega's over hun werkzaamheden of projecten vertelden. De communicatieadviseur heeft een bijdrage geleverd aan het Nationaal Archief bij de communicatie over het e-Depot.

MVO

Het Noord-Hollands Archief spant zich in om de belasting van het milieu, de leefomgeving en de maatschappij te beperken en, waar mogelijk, zelfs een positieve bijdrage te leveren. Het Noord-Hollands Archief is aangesloten bij Green Key, een organisatie die certificaten toekent aan bedrijven en instellingen die serieus en controleerbaar bezig zijn met duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. De certificaten worden toegekend in de categorieën brons, zilver en goud. Het Noord-Hollands Archief beschikte in 2016 over een zilveren certificaat voor beide locaties.

Samenvatting jaarrekening

	2015	2016
Bijdrage overheid	€ 4.963.848	€ 5.091.877
Overige opbrengsten	€ 696.445	€ 890.376
Totaal opbrengsten	**€ 5.660.293**	**€ 5.982.253**
Personeelskosten	€ 2.689.203	€ 2.908.283
Directe kosten	€ 554.674	€ 365.005
Indirecte kosten	€ 2.352.109	€ 2.478.564
Inleg bestemmingsreserve	€ 87.965	€ 235.259
Totaal kosten	**€ 5.683.951**	**€ 5.987.111**
Exploitatieresultaat	- € 23.658	- € 4.858

Noord-Hollands Archief
Postbus 3006
2001 DA Haarlem
(023) 5172700

www.noord-hollandsarchief.nl
info@noord-hollandsarchief.nl
www.facebook.com/nharchief
www.twitter.com/nharchief

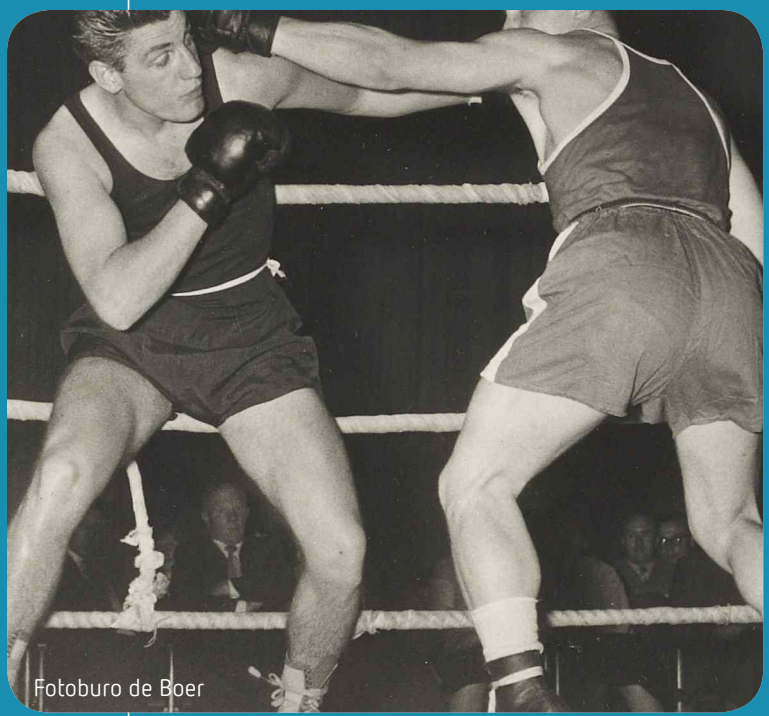
Fotoburo de Boer